

Η ταπείνωση και η πρόγευση των ουρανίων αγαθών (Ιερομόναχος Σωφρόνιος Γ. Μιχαηλίδης)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Ζώντας λοιπόν ο Μοναχός την ταπείνωση μέχρι τα έσχατα όριά της, με εκούσια κακοπάθεια, με πνευματικό πένθος, και με εκούσια κατάσταση «υποκάτω πάσης της κτίσεως», λαμβάνει από τόν αγωνοθέτη Θεό πλούσια τη Χάρη Του, η οποία συχνά τον αξιώνει να γευθεί τη δόξα της ουρανίου βασιλείας από αυτή τη ζωή. Η πρόγευση αυτή είναι ακριβώς η δύναμη που τον κάνει να καταφρονεί τόσο απόλυτα τα του προσκαίρου τούτου κόσμου, όπως βεβαιώνει και ο άγιος Ιωάννης της Κλίμακος με τη γνωστή διατύπωσή του: «Ο γευσάμενος των άνω, ευχερώς των κάτω καταφρονεί» [56]. Και αλλού ο ίδιος πάλιν: «Ο εν σαρκί ων και τούτο (το έπαθλον της αγνείας) ειληφώς, απέθανε και ανέστη, και της μελλούσης αφθαρσίας το προοίμιον ήδη απ' εντεύθεν εγνώρισε» [57].

Στους βίους των αγίων βλέπουμε πολλές τέτοιες περιπτώσεις. Αναφέρονται εδώ ενδεικτικά μερικά σχετικά παραδείγματα από το Γεροντικό:

_ Αναφέρεται για τον αββά Αρσένιο ότι, «Αδελφός τις απήλθεν εις το κελλίον αυτού, και προσέσχε διά της θυρίδος, και θεωρεί τον γέροντα όλον ως πυρ» [58].

_ Για τον αββά Παμβώ, «Ἐλεγον ὅτι.., ως αστραπή ἔλαμπε το πρόσωπον αὐτοῦ και ην ως βασιλεύς καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ» [59].

_ Για τον αββά Σισώη, «Ἐλεγον ὅτι ὅτε ἐμελλε τελευτάν, καθημένων των πατέρων προς αὐτόν, ἔλαμψε το πρόσωπον αὐτοῦ ως ο ἥλιος» [60].

_ Ο αββάς Σιλουανός, πιεζόμενος από τον μαθητή του Ζαχαρία, ο οποίος τον είχε δει να είναι για ώρες πολλές σε έκσταση με τα χέρια υψωμένα προς τον ουρανό, ομολόγησεν ότι, «Εγώ εις τον ουρανόν ηρπάγην και είδον την δόξαν του Θεού και εκεί ιστάμην έως ἄρτι και νυν απελύθην». Άλλος αδελφός που συνάντησε τον ίδιον γέροντα σε άλλη περίπτωση, «εωρακώς αὐτοῦ το πρόσωπον και το σώμα ως αγγέλου λάμψαν, ἐπεσεν ἐπὶ πρόσωπον» [61].

_ Ο πιο πάνω αδελφός ἔλεγεν ἀκόμη ὅτι ἐγνώριζε «και ἄλλους τινας ἐσχηκέναι τούτο το χάρισμα» [62].

_ Τέλος, για να μην μακρυγορούμε, αναφέρουμε ένα τελευταίο παράδειγμα, εκείνο του αγίου Ιωάννου της Κλίμακος, ο οποίος στον Περί ησυχίας Λόγον του εκμυστηρεύεται μια υπερφυσική εμπειρία του, η οποία συνέβη κατά την διάρκεια άσκησης της αδιαλείπτου προσευχής [63].

Όλα τα πιο πάνω εκτεθέντα δικαιώνουν τον Θεόδωρο τον Στουδίτη, ο οποίος ονόμασε τον Μοναχισμό «τρίτην χάριν». Η πρώτη Χάρις ήταν ο νόμος του Μωυσέως· η δεύτερη, η «χάρις αντί χάριτος»(Ιω. α΄ 16) την οποία όλοι έχουμε λάβει «εκ του πληρώματος του Χριστού»· η τρίτη Χάρις, η μοναχική ζωή, κατανοητή ως ουράνια ζωή, ως η κάθοδος στη γη του αγγελικού κόσμου, ως η επίτευξη και η πραγματοποίηση μέσα στην ιστορία αυτού που από την ουσία του κείται πέραν των ορίων της ιστορίας [64].

Βέβαια, εμείς που ζούμε μέσα στην τύρβη του κόσμου είναι δύσκολο – κι ούτε αναμένεται από εμάς – να εφαρμόσουμε στην πληρότητά τους τα πιο πάνω αναφερθέντα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του Ορθοδόξου Μοναχισμού. Ας είναι όμως αυτά για μας τους ραθύμους ένα υπόδειγμα, ένα ιδεώδες προς το οποίο να προσβλέπουμε για να μετρούμε και να συνειδητοποιούμε την ατέλειά μας, αφού «Φως μεν μοναχοίς, άγγελοι· φως δε πάντων ανθρώπων μοναδική (=μοναχική) πολιτεία» [65].

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)

Παραπομπές:

56. Κλίμαξ, Ις΄, ιε΄, σ. 220.

57. Κλίμαξ, ΙΕ΄, τελευταία παράγραφος, σ. 217.

58. Το Γεροντικόν («Αστέρος») σ. 7.

59. Το Γεροντικόν («Αστέρος») σσ. 101 και 102.

60. Το Γεροντικόν («Αστέρος») σ. 111.

61. Το Γεροντικόν («Αστέρος»), σσ. 116 και 117.

62. Το Γεροντικόν («Αστέρος») σ. 117.

63. Κλίμαξ, ΚΖ, ιγ΄, σ. 346.

64. Αρχιμ. Σωφρονίου [του Έσσεξ], Principles of Orthodox Asceticism (Reprinted from “ The Orthodox Ethos”, Studies in Orthodoxy, Vol. I, Oxford 1964, σσ. 259-286). Το κείμενο αυτό δημοσιεύθηκε μεταφρασμένο στα Ελληνικά, στο περιοδικό «Ορθόδοξη Μαρτυρία», αρ. 8, 1983, με τίτλο «Οι αρχές της Ορθοδόξου ασκήσεως». Παλαιότερα (Αθήναι 1963) είχε

δημοσιευθεί μεταφρασμένο στα Ελληνικά ελαφρώς παρηλλαγμένο όμως, στον συλλογικό τόμο, Μοναχισμός και σύγχρονος κόσμος (Έκδοση «Ζωής»), με τίτλο, «Αι βάσεις της Ορθοδόξου ασκήσεως».

65. Κλίμαξ, Κς΄, κγ, σ. 289. Για τους εν τω κόσμω, βλ. Κλίμαξ, Α΄, λη΄, σ. 46 και Κς΄, ε΄, σ. 308.